

СПЕЦИАЛНА ДОСТАВКА

Arthur Clarke
Special Delivery

Спомням си възбудата през 1957 година, когато СССР изведе в околоземна орбита първите изкуствени спътници и успя да изкачи над атмосферата няколко килограма научна апаратура. Тогава бях хлапак, но и аз излизах вечер навън и, заедно с всички останали, правех опити да откроя в мъждукащото небе малките светещи сфери над главата си. Странно е, като си помисля, че някои от тях са все още там. Но сега те са под мен и ако искам да ги видя, трябва да погледна надолу, към Земята...

Наистина много неща се случиха през последните четиридесет години. И все си мисля, че вие там на Земята гледате на космическите станции като на нещо естествено и забравяте умениято, науката и храбростта, които ги създадоха. Давате ли си сметка, че за да има далекосъобщителна телефонна връзка, зв да стигат до вас далечни телевизионни програми, са нужни спътници? Вие се осланяте на заключенията на метеоролозите тук горе, без да забелязвате факта, че предсказването на времето не е вече повод за шеги, както е било за нашите дядовци, и че сега достоверността на прогнозите е не по-ниска от деветдесет и девет процента.

Суров беше животът през седемдесетте години, когато се качих на работа в нашите орбитални станции. Те слагаха началото на милиони бъдещи телевизионни и радиопръстени, с които един ден щеше да бъде опасана цялата Земя. Тогава щяха да се появят и космически преподаватели, обхващащи с програмите си и двете полукълба.

Докато първите съветски изкуствени спътници обикаляха близо до Земята, трите бъдещи станции, образуващи гигантския триъгълник на Релейната Верига, щяха да летят на 22 хиляди мили, надвесени точно над екватора. От това и от никое друго разстояние им беше нужно точно един ден, за да обхоят орбитата си. По този начин те щяха да стоят вечно "заковани" над една и съща точка от въртящата се Земя,

Работих и на трите станции, но бойното ми кръщение стана на борда на Втория ретранслатор. Той виси над Ентебе, Уганда, и обслужва Европа, Африка и по-голямата част от Азия. Днес то е огромно съоръжение с диаметър от стотици ярда, което изпраща едновременно хиляди програми към полукълбото под себе см и събира радиосигналите от половината планета. Но когато го видях за пръв път от пристана на транспортната ракета, която ме достави на орбитата, станцията приличаше на купчина вехтории, разхвърляни из Космоса, в безнадеждна бъркотия плаваха отремонтирани части и детайли и на човек се струваше невъзможно да бъде сложен какъвто и да е ред в този хаос.

Зв техническия и за помощния персонал бяха отредени жалки, примитивни битови условия. Те се състояха в няколко неизползваеми транспортни ракети, на които беше демонтирано всичко, с изключение на вентилационната инсталация. Кръстихме ги "корубите", всеки от нас разполагаше с по една стаичка и по две кубически стъпки помещение за лични вещи. Смешно беше, наистина, да живееш в безкрайния Космос, а да нямаш къде да отгледаш едно коте.

По едно време научихме с голяма радост, че към нас лети комплекс от първите специално приготвени жилища. Имаше даже душеве, пригодени да работят тук, където всичко, включително водата, няма тегло. Който не е живял на борда на пренаселел космически кораб, не би могъл да разбере какво

означава това за нас. Най-после щяхме да изхвърлим влажните сунгери и щяхме да се почувствуваме чисти...

Душовете не бяха единственото бъдещо удобство. На път към нас от Земята летяха още надуваеми кресло-шезлонг за най-малко осем човека, микрофилмова библиотека, магнитна билиардна маса, светлинен шах и разни други чудесии, предназначени да разнообразяват живота на отегчени и измъчени космонавти. Самата мисъл за предстоящ комфорт правеше притеснения ни в "корубите" живот непоносим, макар че ни плащаха по хиляда долара седмично, за да го понасяме.

Нетърпеливо очакваната транспортна ракета, която стартира от Втора Зареждаща Зона, разположена на две хиляди мили от Земята, се нуждаеше от шест часа, за да се изкачи при нас със своя ценен товар. Този ден бях свободен от дежурство, затова се настаних при телескопа, където прекарвах по-голямата част от оскъдното си свободно време.

Човек не може да се умори да наблюдава огромния свят, увиснал в пространството край него. Когато е зад мощния телескоп му се струва, че е само на няколко мили от земната повърхност. При добра видимост лесно се забелязват в безоблачното небе предмети с размери на малка къща. Никога не съм ходил в Африка, но я опознах отлично в часовете, когато не бях дежурен. Може да не ми вярвате, но често гледах как се движат слонове из саваната, как се носят като живи вълни нагоре-надолу из резерватите огромни стада от зебри и антилопи.

Най-любимата ми гледка обаче беше зората. Пълзящата по върховете на планината в самото сърце на континента зора. Слънчевата линия ще премине бързо през Индийския океан, новият ден ще угаси малките мъждукащи галактики на градовете. Дълго преди слънцето да достигне долините, върховете на Килиманджаро и Хаунт Кения ще засияят, окъпани от зората - ярки звезди сред заобикалящата нощ. Когато слънцето се издигне, денят ще плъпне по техните склонове и долините ще се изпълнят със светлина. Земята ще бъде в своята първа четвърт, но ще продължи да пълнее.

Дванадесет часа по-късно мога да видя обратния процес: двете планини ловят последните лъчи на залязващото слънце. Те ще заблестят за малко в тясната ивица на здрача, после Европа ще потъне в мрак и нощта ще се спусне над Африка.

Този ден обаче красотата на земното кълбо не ме занимаваше. Дори не поглеждах натам. Бях се съсредоточил в жадуваната синьобяла звезда високо над западния ръб на планетния диск. Гледах как автоматичният кораб потъна в сянката на Земята. Това, което остана от него, беше нажеженият до бяло пламък на ракетите му - те го теглеха нагоре по пътя му от 20 хиляди мили.

Тъй често бях наблюдавал изкачващи се до нас кораби, че знаех наизуст всяка тяхна маневра. Затуй когато ракетата продължи да блести ярко, вместо да започне да примигва, веднага разбрах, че се е случило нещо. С тъга и спомен от ярост гледах как нашият жадуван комфорт (и което е още по-лошо - пощата ни!) се движеше все по-бързо и по-бързо по непредвидена траектория. Автопилотът на товарния кораб беше направил засечка. Ако на борда имаше човек, той би овладял лесно контрола и би изключил двигателя. Но сега цялото гориво, предвидено за отиване и връщане, гореше наведнъж за този безсмислен тласък.

Когато горивото в резервоара се изчерпа и далечната звезда започна да трепка и да умира в зрителното поле на телескопа, станцията за контрол потвърди това, което вече знаех. Товарният кораб се движеше с толкова голяма скорост, че земната гравитация не беше в състояние да го задържи. Сега той се носеше по инерция към космическите бездни отвъд Плутон...

Доста време мина, докато се успокоят духовете. Инцидентът отвори работа само на изчислителната секция, която се зае да пресметне бъдещото поведение на нашия блуждаещ кораб. Както виждате, нищо не се губи в Космоса. Изчислите ли веднъж орбитата, ще знаете къде се намира той по всяко време до края на вечността. Докато наблюдавахме как нашият шезлонг, библиотеката ни и пощата ни чезнат към далечните хоризонти на Слънчевата

система, ние знаехме, че един ден всичко това ще се върне при нас в непокътнато състояние. И ако тогава има кораб, който да го пресрещне, когато започва втората си обиколка около Слънцето, няма да му е трудно да го хване. Само че тази работа ще стане възможна рано през пролетта на 15 862 година от новото лeтoбpoенe. Чакай, ако си нямаш друга работа!

Превод: Емил Зидаров

Последна редакция: 12-Дeс-2001